

ירושלים כ"ח בחשוון תשע"ז
29 בנובמבר 2016
367/2016

פניות לוועדות להפסקת היריון¹ בשנת 2014 Applications for Pregnancy Termination in 2014

- בשנת 2014 נרשמו 18,646 פניות של נשים לוועדות להפסקת היריון. 98.9% מהן אושרו על ידי הוועדות.
- שיעור הפניות לוועדות להפסקת היריון ב-2014 היה 9.7 (ל-1,000 נשים בגילים 15-49). שיעור זה נמצא במגמת ירידה משנת 1988 (18.6).
- שיעורי הפניות לוועדות להפסקת היריון של הנשים המוסלמיות (6.5 ל-1,000 נשים) והדרוזיות (7.5) נמוכים יותר מאלו של היהודיות (10.0) ושל הנוצריות הערביות (11.5). השיעורים של הנוצריות האחרות (שאינן ערביות) והנשים ללא סיווג דת הם הגבוהים ביותר (28.7 ו-16.0, בהתאמה).
- ב-9.6 מתוך כל 100 הריונות ידועים הייתה פנייה לוועדה להפסקת היריון. יחס זה² נמצא במגמת ירידה מתמדת משנת 1988 (15.2).
- 9.9% מהפניות הן של נערות עד גיל 19.
- 45.5% מהפניות הן של נשים נשואות, 42.6% של רווקות, 11.1% של גרושות ו-0.6% של אלמנות.
- 86.6% מהפניות היו בשליש הראשון של ההיריון (עד לסוף השבוע ה-12).
- סעיף החוק השכיח לאישור הפסקות היריון הוא היריון מחוץ לנישואין (51.7% מהפניות). 19.4% מהפניות נתמכות בסעיף "סיכון למום גופני או נפשי בעובר".
- 30% מהפניות לוועדות להפסקת היריון בשנת 2014 היו של נשים שפנו בעבר לוועדה לשם הפסקת היריון.
- בהשוואה למדינות אחרות בעולם, יחס הפניות לוועדות להפסקת היריון ל-100 לידות חי נמוך בישראל (10.6), ומשקף את הפריין הגבוה יחסית בישראל.

¹ הפניות נעשו על פי חוק העונשין (הפסקת היריון) 1977. כל הנתונים המופיעים בהודעה מבוססים על הפסקות היריון חוקיות.
² יחס הפניות לוועדות להפסקת היריון מתוך 100 הריונות ידועים, הכוללים לידות חי ופניות לוועדות להפסקת היריון. מדד זה משלים את המדד של שיעור הפסקות היריון, שמשמעותו מס' הפניות מתוך אוכלוסיית הנשים בגיל הפריין - 15-49.

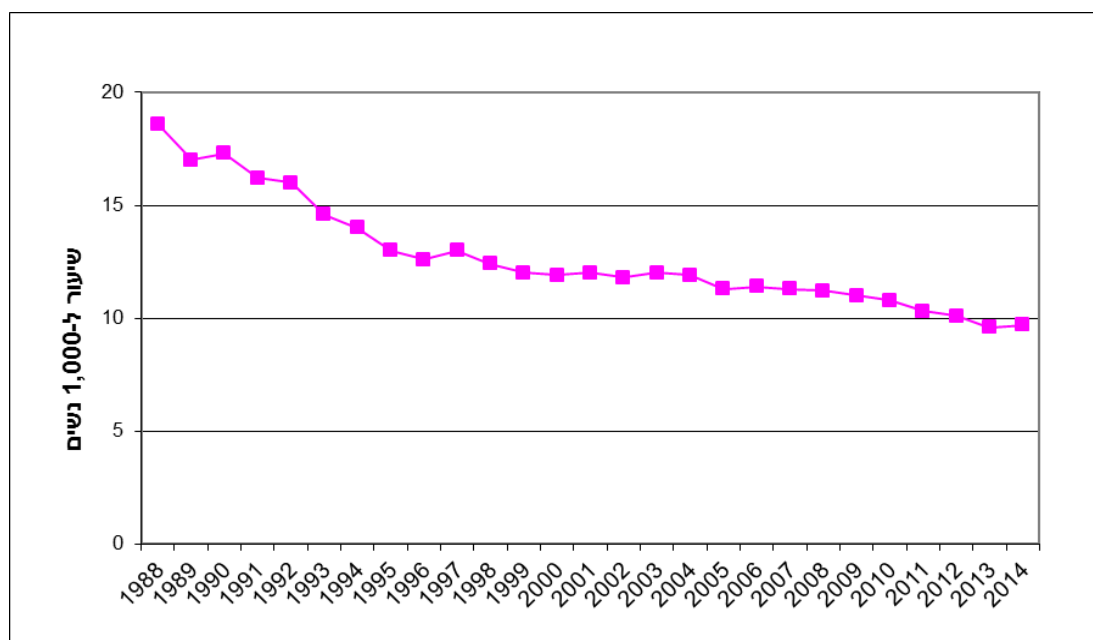
הנתונים להלן מבוססים על טופסי בקשה לאישור הפסקת היריון, שמגיעים ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה מהוועדות לאישור הפסקות היריון. הטפסים כוללים פרטים אישיים של הפונה, פרטים דמוגרפיים חברתיים, פרטים על הריונות קודמים, מספר ילדים, פרטים רפואיים, החלטת הוועדה, סעיף החוק במקרה שהבקשה אושרה וממצאים פתולוגיים או מחלות גנטיות אם נמצאו בבדיקות. כמו כן, הטפסים כוללים את ספח אישור ביצוע הפסקת ההיריון.

פניות לוועדות להפסקת היריון

בשנת 2014 נרשמו 18,646 פניות של נשים לוועדות להפסקת היריון. שיעור הפניות היה 9.7 ל-1,000 נשים בגיל הפריין (15-49), כמעט כל הפניות (98.9%) אושרו על ידי הוועדות.

שיעור הפניות ירד עם השנים מ-18.6 ב-1988, ל-9.7 ב-2014. עיקר הירידה התרחש עד 1996, משנה זו הירידה מתונה. השיעור ב-2014, דומה לשיעור ב-2013 (9.6).

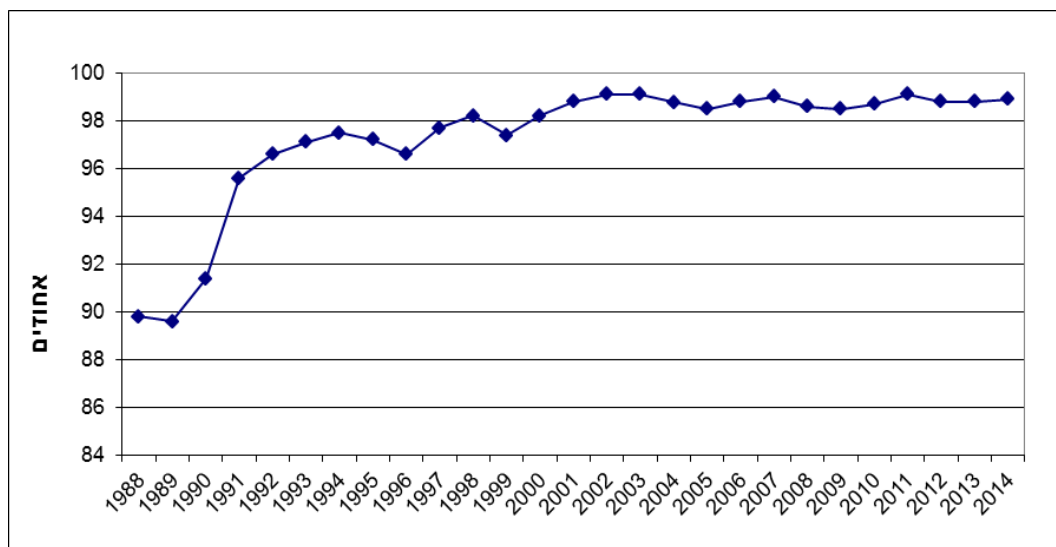
תרשים 1 - שיעור הפניות 1988-2014

[לנתוני תרשים 1](#)

אחוז האישורים לביצוע הפסקות היריון מתוך סך הפניות עלה מ-90% בסוף שנות ה-80 ליותר מ-98% בשנים האחרונות.

תרשים 2 - אחוז אישורים מסך כל הפניות 1988-2014

[לנתוני תרשים 2](#)

שיעורי הפסקות היריון לפי דת וגיל

שיעורי הפניות נבדלים לפי דת הפונה. בשנת 2014, כמו גם בשנים קודמות, שיעורי הפניות ל-1,000 נשים בגילים 15-49, של נוצריות אחרות (שאינן ערביות) (28.7) ושל נשים ללא סיווג דת (16.0) היו הגבוהים ביותר, לאחריהם השיעורים של היהודיות והנוצריות הערביות (10.0 ו-11.5, בהתאמה). השיעורים הנמוכים ביותר הם אלו של המוסלמיות והדרוזיות (6.5 ו-7.5, בהתאמה). מאז 2004 שיעורי הפניות בקרב היהודיות נמצאים במגמת ירידה, ואילו בקרב המוסלמיות שיעורי הפניות נמצאים במגמת עלייה מתונה. בקרב הנוצריות הערביות שיעורי הפניות די יציבים עם תנודתיות קלה.

לוח א - פניות לוועדות להפסקת היריון לפי דת הפונה, 2004 ו-2014

2014			2004			
אחוזים	שיעור פניות	סה"כ פניות	אחוזים	שיעור פניות	סה"כ פניות	
100.0	9.7	18,646	100.0	11.9	19,712	סה"כ
74.7	10.0	13,919	76.7	12.1	15,119	יהודיות
12.5	6.5	2,330	7.8	6.0	1,531	מוסלמיות
2.1	11.5	383	1.7	10.8	328	נוצריות ערביות
1.5	28.7	288	1.1	27.7	211	נוצריות אחרות
1.5	7.5	270	0.9	6.3	185	דרוזיות
7.8	16.0	1,453	10.7	25.4	2,116	ללא סיווג דת

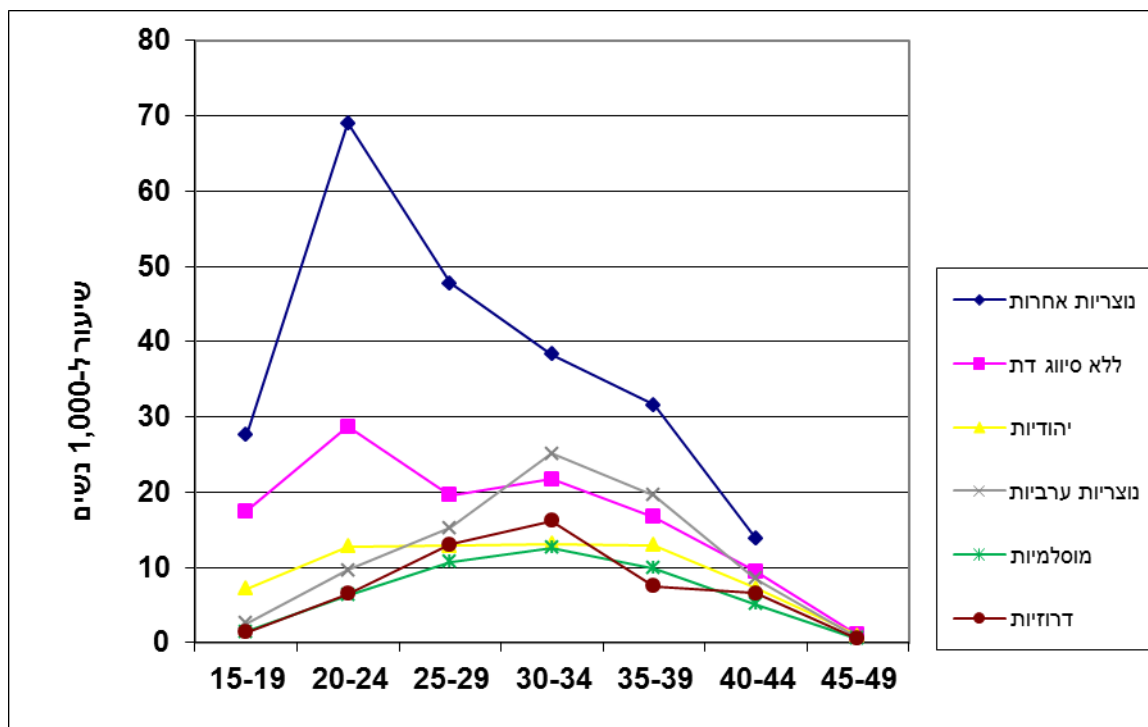
49.0% מהפניות היו של נשים מתחת לגיל 30, ו-10.7% של נשים בגיל 40 ומעלה. 9.9% מהפניות (1,845) היו של נערות עד גיל 19. ישנה ירידה באחוז זה במהלך העשור האחרון, מ-14.5% בשנת 2004. אחוז הפניות של נערות עד גיל 19, שונה לפי דת הפונה. אחוז הפניות הגבוה ביותר נמצא בקרב נערות יהודיות, נוצריות אחרות ונערות ללא סיווג דת, ואילו בקרב המוסלמיות, הדרוזיות והנוצריות הערביות אחוז הפניות של נערות נמוך בהרבה.

לוח ב - אחוז הפניות של נערות עד גיל 19 לוועדות

אחוז הפניות מתוך קבוצת הדת	דת
10.9	יהודיות
4.8	מוסלמיות
*(3.7)	נוצריות ערביות
7.3	נוצריות אחרות
*(3.3)	דרוזיות
11.8	ללא סיווג דת

* הנתונים בסוגריים מבוססים על פחות מ-20 מקרים

תרשים 3 - שיעורי הפניות לוועדות להפסקת היריון לפי גיל ודת, 2014

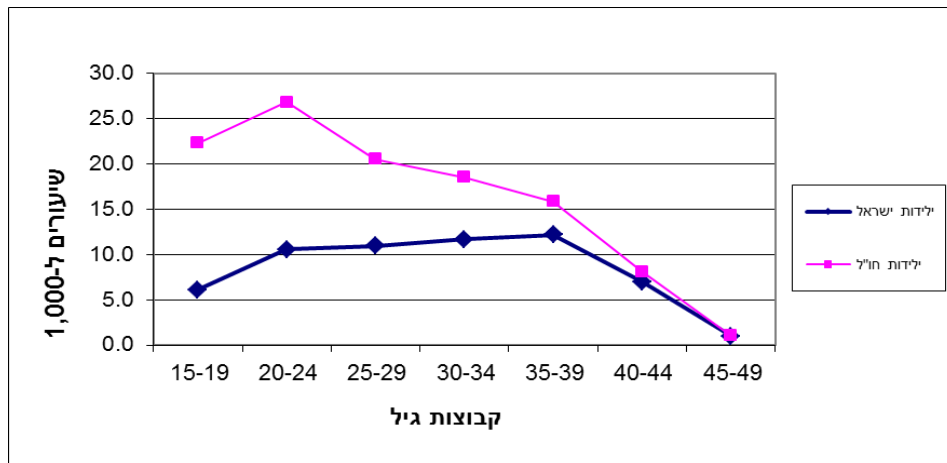

[לנתוני תרשים 3](#)

שיעורי הפסקות היריון לפי יבשת לידה

ב-2014, שיעור הפניות לוועדות להפסקת היריון בקרב נשים יהודיות ילידות חו"ל, היה גבוה מהשיעור בקרב נשים יהודיות ילידות הארץ (14.9 ל-1,000 נשים בגיל 15-49 לעומת 8.8, בהתאמה). השיעורים של ילידות חו"ל גבוהים מהשיעורים של נשים ילידות הארץ בכל קבוצות הגיל, אך ההבדל מצטמצם עם העלייה בגיל. בקבוצת הגיל 15-24 השיעורים גבוהים פי שלושה בקרב ילידות חו"ל לעומת ילידות הארץ. בגילי 40 ומעלה, כמעט ואין הבדל. שיעור הפניות של נשים שעלו מבריה"מ (לשעבר) מאז 1990 גבוה יותר מאשר השיעור של כלל האוכלוסייה (14.4 לעומת 9.7, בהתאמה). עם זאת, קיימת ירידה בשיעור הפניות של העולות מבריה"מ (לשעבר), מ-18.3 ב-2004 ל-14.4 ב-2014. שיעור הפניות של עולות מאתיופיה הוא הגבוה ביותר, ועמד בשנת 2014 על 41.9 פניות לאלף נשים בגיל 15-49. בשיעור זה יש בשנים האחרונות תנודתיות קלה. לעומתו, שיעור הפניות של ילידות ישראל ממוצא אתיופי (אב יליד אתיופיה) נמוך יותר - 31.8 פניות לאלף נשים בשנת 2014, ואף נמצא במגמת ירידה בשנים האחרונות (בשנת 2010 שיעור זה עמד על 38 ל-1,000 נשים).

תרשים 4 - שיעורי פניות לוועדות להפסקת היריון בקרב ילידות הארץ וילידות חו"ל, לפי גיל, 2014

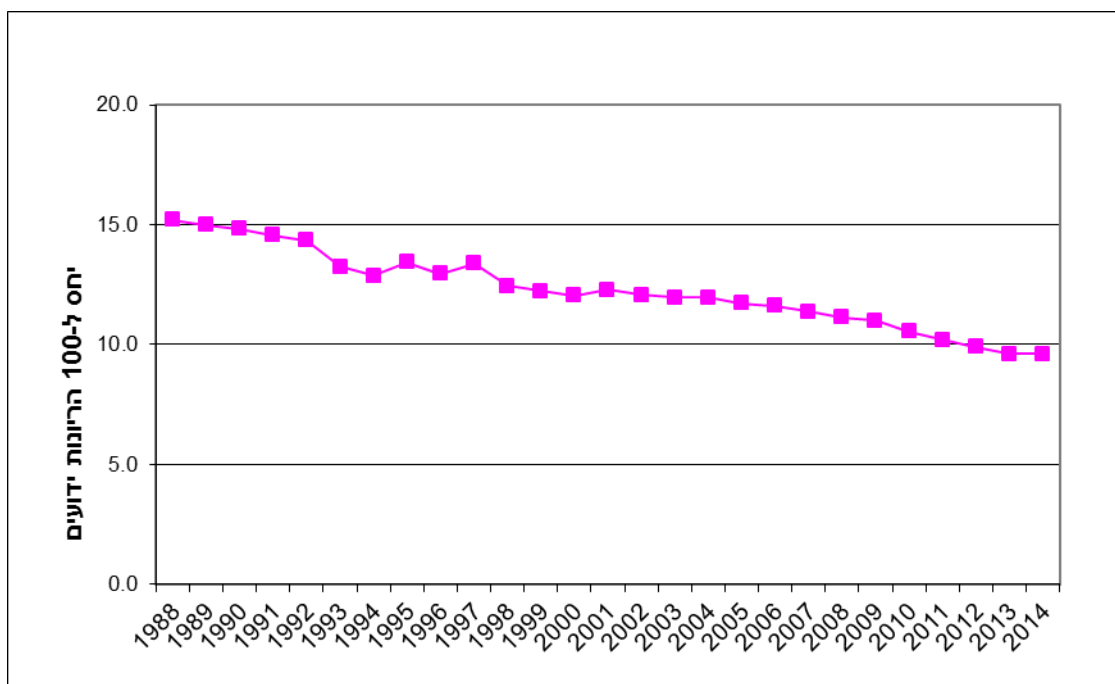
לנתוני תרשים 4

יחס פניות לוועדות להפסקת היריון ל-100 הריונות ידועים²

היחס של מספר הפניות לוועדות להפסקת היריון ל-100 הריונות ידועים עמד על 9.6 בשנת 2014. המשמעות של מדד זה היא שמכל 100 הריונות ידועים, 9.6 מסתיימים בהפסקת היריון יזומה. **יחס זה נמצא במגמת ירידה, מ-15.2 בשנת 1988.** היחס הגבוה ביותר נמצא בקרב נערות עד גיל 19 (36.7). בקרב נשים בגיל 40 ומעלה היחס גבוה יחסית (19.8), ובגילים 25-34 היחס הוא הנמוך ביותר ועומד על 7.0.

² הריונות ידועים כוללים לידות חי ופניות לוועדות להפסקת היריון.

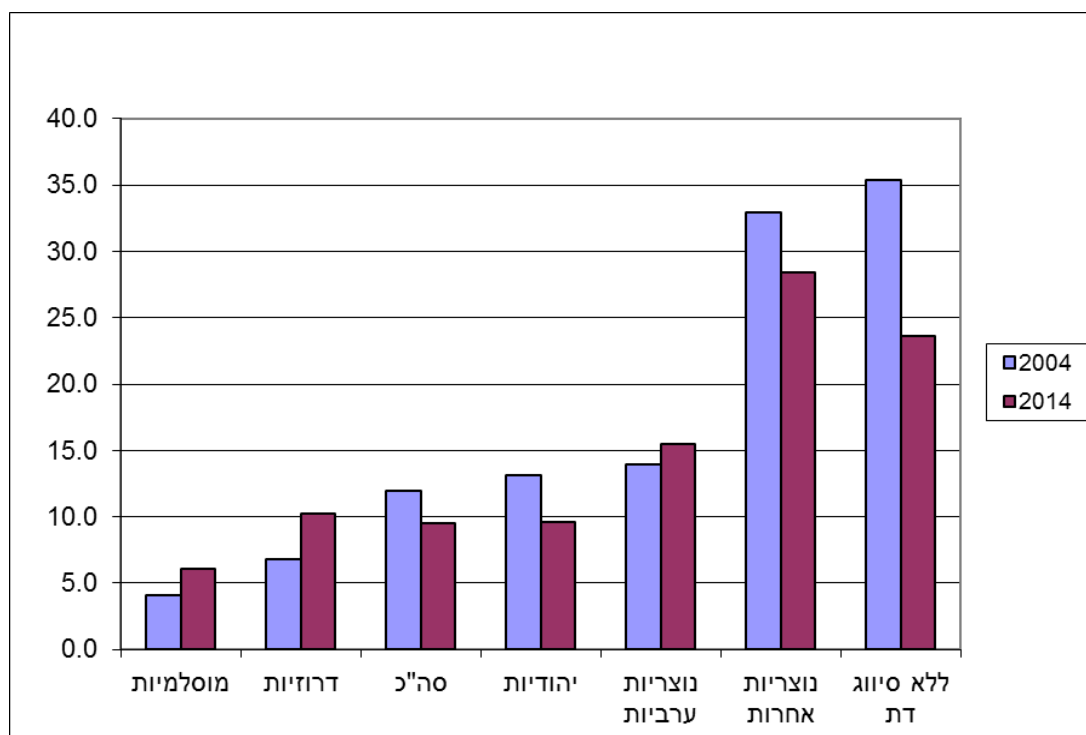
תרשים 5 - יחס פניות ל-100 הריונות ידועים 1988-2014

לנתוני תרשים 5

יחס הפניות בקרב נשים יהודיות גדול פי 1.6 לעומת היחס בקרב נשים מוסלמיות (9.6 לעומת 6.1, בהתאמה). היחס בקרב נשים נוצריות אחרות ובקרב נשים ללא סיווג דת הוא הגבוה ביותר (28.4 ו-23.6, בהתאמה). מתרשים 6 ניתן לראות שבין השנים 2004 ו-2014 היחס ל-100 הריונות ידועים בקרב נשים יהודיות, נוצריות אחרות ונשים ללא סיווג דת ירד באופן בולט, ואילו בקרב מוסלמיות, נוצריות ערביות ודרוזיות היחס ל-100 הריונות ידועים עלה.

תרשים 6 - יחס פניות ל-100 הריונות ידועים לפי דת, 2004, 2014

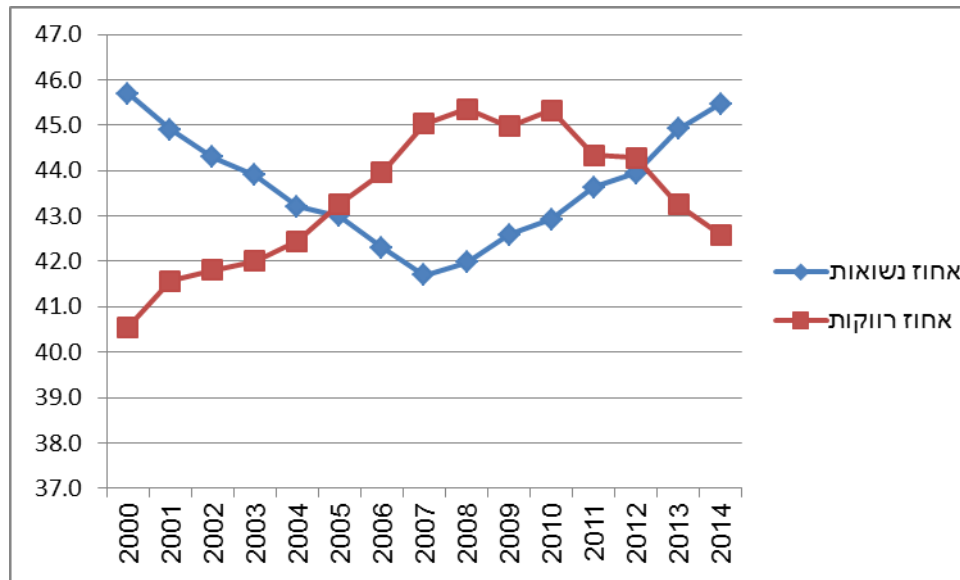

לנתוני תרשים 6

הפסקות היריון לפי מצב משפחתי

בשנת 2014, 45.5% מהפניות היו של נשים נשואות, 42.6% - של נשים רווקות, 11.1% - של גרושות ו-0.6% - של אלמנות. מתחילת שנות ה-2000 עלה חלקן של הנשים הרווקות מכלל הפונות לוועדות (מ-40.6% ב-2000 ל-45.4% ב-2008), ומאז החל שוב לרדת. אחוז הנשואות מכלל הפונות לוועדות ירד בהדרגתיות מתחילת שנות ה-2000 ועד שנת 2007 (מ-45.7% ל-41.7%). החל מ-2008 אחוז הנשואות החל שוב לעלות בהדרגתיות, והגיע כאמור ל-45.5% מכלל הפניות.

תרשים 7 - אחוז נשים נשואות ורווקות שפנו לוועדות להפסקת היריון 2014-2000

[לנתוני תרשים 7](#)

הפסקות היריון לפי שבוע היריון

בשנת 2014, רובן המכריע (86.6%) של הפניות להפסקות היריון נעשה בשליש הראשון של ההיריון (עד לשבוע ה-12), 11.9% בשליש השני (שבועות 13-23) ו-1.4% בשליש האחרון (משבוע 24 ואילך). בקרב נשים מוסלמיות אחוז הפניות בשליש השני והשלישי של ההיריון גדול מזה שבקרב נשים יהודיות (15.9% לעומת 13.1%, בהתאמה). בעשור האחרון אחוז הפניות של נשים יהודיות בשליש השני והשלישי של ההיריון עלה, מ-9.2% בשנת 2004, ל-13.1% בשנת 2014. לעומת זאת אחוז הפניות של נשים מוסלמיות בשליש השני והשלישי של ההיריון ירד מ-17.9% בשנת 2004, ל-15.9% בשנת 2014.

הפסקות היריון קודמות

70.0% מהפניות לוועדות להפסקת היריון בשנת 2014 היו של נשים שלא פנו לוועדות להפסקת היריון בעבר. 20.8% מהפניות היו של נשים שפנו פעם אחת. כ-9.2% מהפניות היו של נשים שפנו פעמיים או יותר. התפלגות זו יציבה לאורך השנים.

סעיפי החוק לאישור

הפסקות ההיריון בישראל מאושרות בהתאם לאחד מסעיפי החוק הבאים:

- א. האישה היא מתחת לגיל הנישואין המינימלי (17) או שמלאו לה 40 שנה.
- ב. ההיריון נובע מיחסים אסורים לפי החוק הפלילי, מגילוי עריות או שלא מנישואין.
- ג. הילד עלול להיות בעל מום גופני או נפשי.
- ד. המשך ההיריון עלול לסכן את חיי האישה או לגרום לה נזק גופני או נפשי.

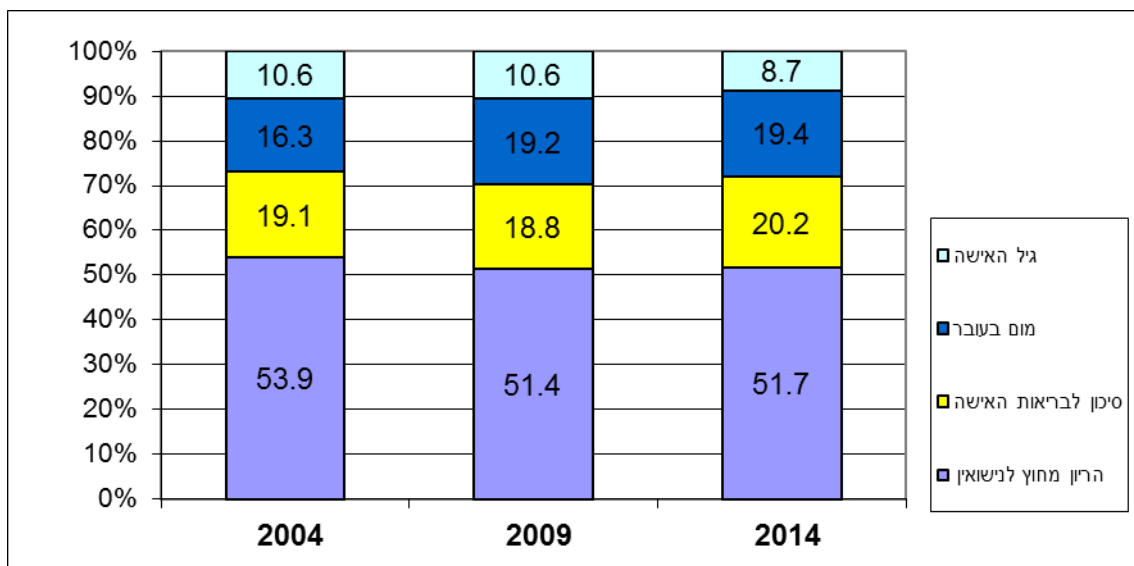
סעיף החוק השכיח ביותר לאישור ביצוע הפסקת היריון הוא "היריון מחוץ למסגרת הנישואין" (סעיף ב) - 52% מהפניות. הסעיפים הבאים בשכיחותם הם "סיכון לבריאות האישה" (20%) ו"סיכון למום גופני או נפשי בעובר" (19%). שכיחות הסעיף "סיכון למום גופני או נפשי בעובר" נמצאת במגמת עלייה מ-14.7% בשנת 2000, לכ-19-20% מהאישורים בשנים האחרונות.

בקרב נשים מוסלמיות, סעיף החוק השכיח ביותר לאישור ביצוע הפסקת היריון הוא הסעיף "סיכון לבריאות האישה" (47% מהפניות), שכיחות של פי 3 בהשוואה ליהודיות (16%). גם בקרב הנוצריות ערביות ובקרב הדרוזיות אחוז זה הוא הגבוה ביותר. בקרב הנוצריות האחרות ונשים ללא סיווג דת שכיחות סעיף זה קרובה יותר לשכיחות שבקרב היהודיות.

הסעיף "היריון מחוץ לנישואין" שכיח פי 2 יותר בקרב היהודיות (55%) לעומת המוסלמיות (28%).

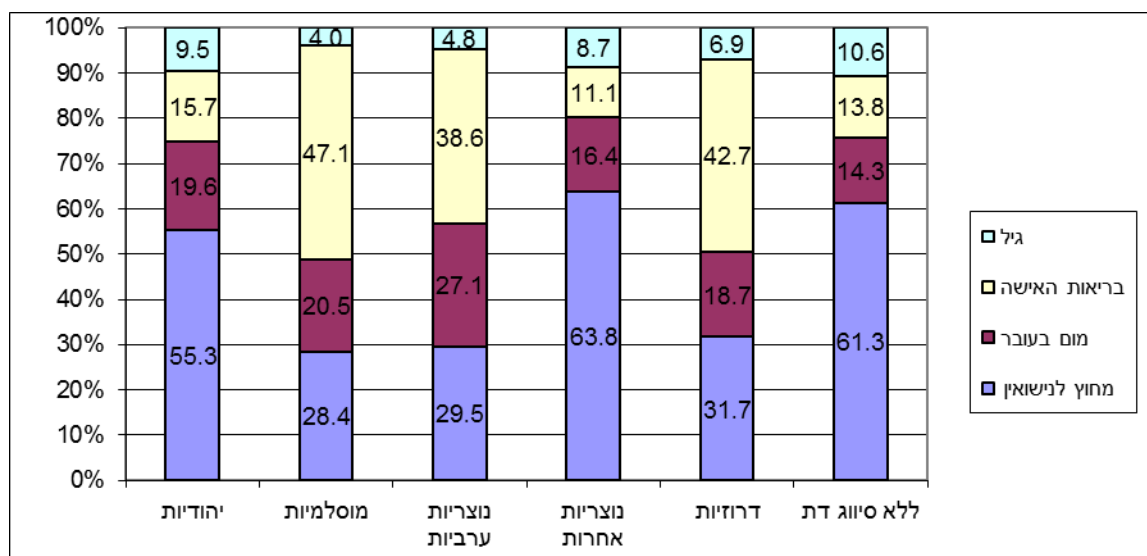
ככל שגיל ההיריון מתקדם יותר, אחוז האישורים הנתמכים בסעיף "סיכון למום בעובר" גדול יותר. עד שבוע 12, רק 12% מהאישורים נתמכים בסעיף "סיכון למום בעובר" ואילו מרבית האישורים נתמכים בסעיף היריון מחוץ לנישואין. בשליש השני להיריון (שבועות 13-23) 66% נתמכים בסעיף סיכון למום בעובר, ובשליש השלישי (שבוע 24 ואילך) 90% נתמכים בסעיף זה.

תרשים 8 - אישורים לפי סעיף החוק (אחוזים) 2004, 2009 ו-2014

[לנתוני תרשים 8](#)

תרשים 9 - אישורים לפי סעיפי החוק, לפי דת הפונה, 2014

לנתוני תרשים 9

הפסקות היריון על רקע מומים

בשנת 2014 אושרו 3,569 פניות של נשים לוועדות להפסקת היריון על רקע של סיכון למום בעובר (סעיף ג לעיל). רק ב-1,737 מקרים (48.7%) הייתה אבחנה מאושרת של מומים או מצבי טרום-לידה שיכולים לגרום לפגיעה בעובר בוודאות או בסבירות גבוהה.³

ב-28% מהמקרים שאושרו על רקע של סיכון למום בעובר, הסיבה הייתה שימוש בתרופות העלולות לסכן את העובר, בזמן ההיריון.

חלקן היחסי של הפסקות ההיריון בגין הסעיף "סיכון למום גופני או נפשי בעובר" גדול יותר בקרב נשים ערביות, מאשר בקרב יהודיות ואחרות (21% ו-19%, בהתאמה). בתוך הסעיף "סיכון למום גופני או נפשי בעובר", אחוז המקרים שבהם הייתה אבחנה מאושרת של מומים או מצבים טרום-לידתיים בוודאות או בסבירות גבוהה, בקרב היהודיות והאחרות, הוא 49% (1,450 מקרים), ובקרב המוסלמיות, 46% (287 מקרים).

בשנים האחרונות ישנה עלייה הדרגתית באחוז זה הן בקרב היהודיות ואחרות והן בקרב הערביות. עיקר העלייה הייתה בין השנים 2008-2009, לאחר מכן הייתה עלייה מתונה. עלייה זו נובעת כנראה, בעיקר משיפור הדיווח מהוועדות.

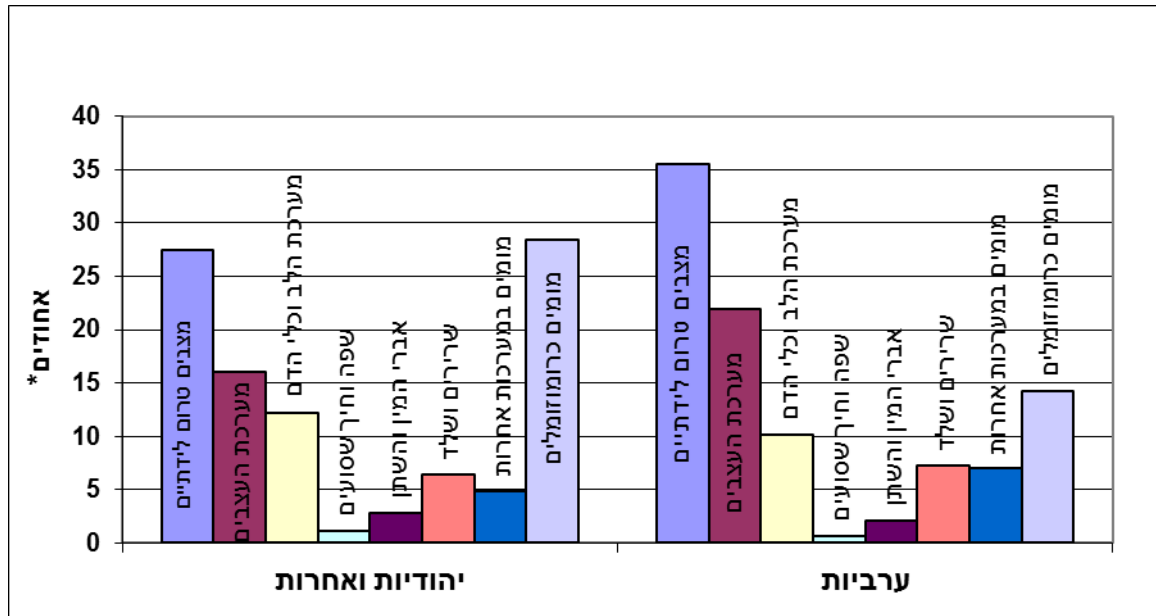
לוח ג - אחוז המקרים שבהם הייתה אבחנה מאושרת של מומים או מצבים טרום-לידתיים³

שנה	יהודיות ואחרות	ערביות
2007	28.8	26.8
2008	30.5	31.2
2009	39.0	39.6
2010	41.5	39.6
2011	42.3	36.4
2012	42.7	39.4
2013	46.9	41.4
2014	49.1	46.4

³ אבחנה ודאית או בסבירות גבוהה של מומים מולדים בעובר, מחלות תורשתיות או מצבים בהיריון שיכולים לגרום לפגיעה בעובר.

בקרב ערביות, 22% מהאישורים הם בשל מומים במערכת העצבים ורק 14% של מומים כרומוזמליים. לעומתן, בקרב היהודיות ואחרות 16% מהאישורים הם בשל מומים במערכת העצבים ו-28% מהאישורים הם בשל מומים כרומוזמליים. בקרב הערביות אחוז האישורים הניתנים בגלל מצבים טרום-לידתיים (מיעוט מי שפיר, בעיות בשליה וכו'), גדול מזה שבקרב היהודיות ואחרות (36% לעומת 28%).

תרשים 10 - סבירות למום אצל העובר לפי קבוצת אוכלוסייה ומערכות אנטומיות, 2014

* האחוזים הם מתוך כל המקרים שבהם הייתה אבחנה מאושרת של מומים או מצבי טרום-לידה פתולוגיים, בוודאות או בסבירות גבוהה.

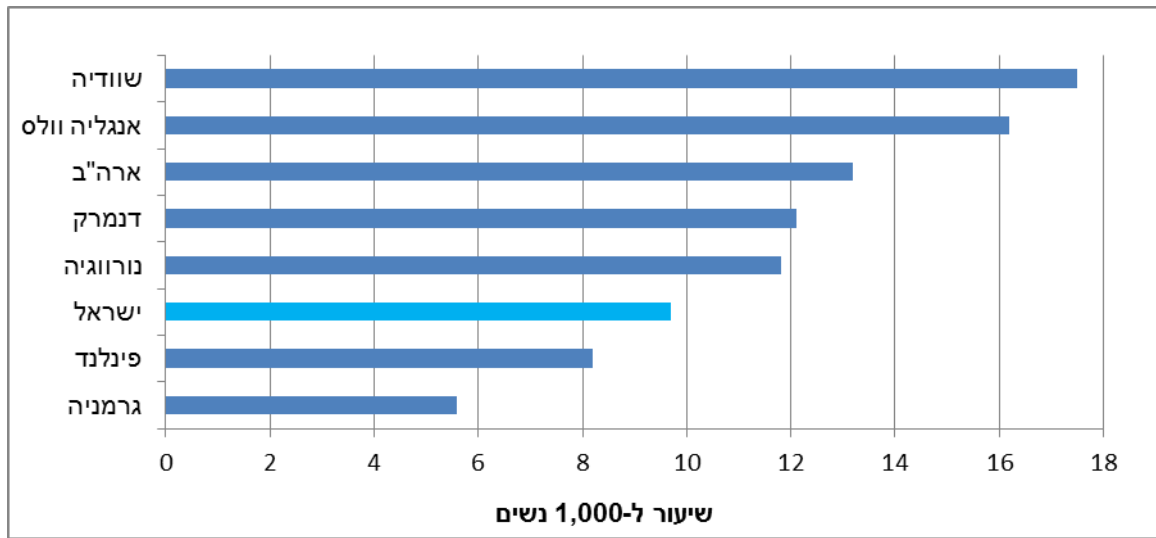
[לנתוני תרשים 10](#)

השוואה בין-לאומית

שיעור הפניות לוועדות להפסקת הריון בישראל (9.7 ל-1,000 נשים בגילים 15-49) נמצא ברמת ביניים בהשוואה למדינות מפותחות אחרות. לדוגמה שיעורים גבוהים יותר קיימים באנגליה ווולס (16.2) ובארה"ב (13.2). לעומת זאת השיעורים בגרמניה (5.6) ובפינלנד (8.2) נמוכים יותר.

יחס הפניות לוועדות להפסקת הריון ל-100 לידות חי נמוך בישראל (10.6) בהשוואה למדינות אחרות, ומשקף את הפריון הגבוה יחסית בישראל. לדוגמה היחס בגרמניה - 13.9, בפינלנד - 17.1, ובצרפת - 27.3. בתורכיה ובפולין היחס נמוך יותר - 3.9 ו-0.3 בהתאמה.

תרשים 11 - שיעור הפסקות היריון ל-1,000 נשים בגילים 15-49, (1) 2012-2015

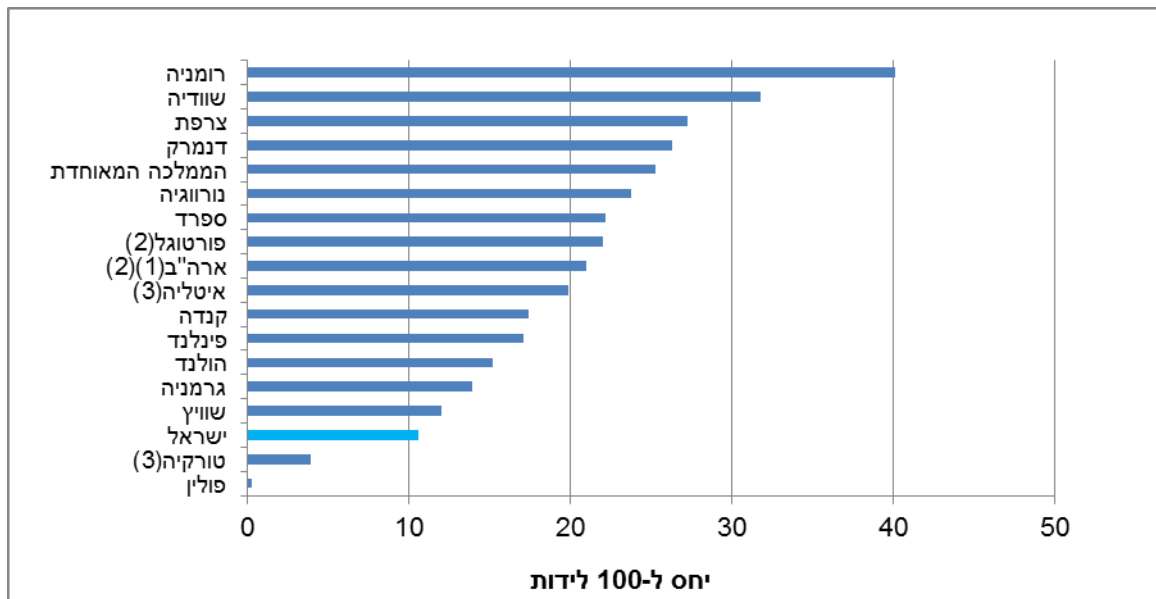

מבוסס על אתרים מהמדינות השונות.

(1) אנגליה וולס וארה"ב - השיעורים הם לנשים בגילים 15-44.

[לנתוני תרשים 11](#)

תרשים 12 - יחס הפסקות היריון ל-100 לידות חי, 2014

מקור: <http://data.euro.who.int/hfad>

(1) מקור: <http://www.cdc.gov> - cdc

(2) הנתונים נכונים לשנת 2012

(3) הנתונים נכונים לשנת 2013

[לנתוני תרשים 12](#)